

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань промислової політики та підприємництва

02 лютого 2016 року

Веде засідання Голова Комітету ГАЛАСЮК В.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... обговоримо і сподіваюсь, що колеги підтягнуться, а як не підтягнуться, то завтра тоді приймемо.

ГРШФЕЛЬД А.М. Да. Тогда еще раз повторяю, если не слышали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Законопроект 3544.

ГРШФЕЛЬД А.М. 3455.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3544.

ГРШФЕЛЬД А.М. 3544, мы договаривались на прошлом заседании отдельно рассмотреть для того, чтобы высказаться по поводу основных принципов, которые здесь заложены по созданию специальных режимов инвестиционно-инновационной деятельности с применением принципа субсидиарности.

Цель этого законопроекта понятна. О них сегодня не говорит только ленивый, но большинство законов или носят такой популистский характер, или очень рамочные, узкие.

Что... какая попытка была в этом законе сделать? В этом законе была попытка создать условия на Украине, максимально убрать коррупционную составляющую, опустить это, решение этих вопросов на местные советы, областные, городские по решению создания свободных экономических зон, оговорено на какие отрасли не может распространяться этот режим, а также оговорить основные принципы в изменениях уже к налоговому

законодательству, которые, на наш взгляд, будут стимулировать экономику, а именно: это ускоренная амортизация; это увеличение сроков поступления валютной выручки, это более тысячи дней погашения векселей, которые на ввоз нового оборудования и комплектующих, что дает предприятию не вымывание оборотных средств, а наоборот пополнение; это снижение ставки ЕСВ на фонд заработной платы и так далее.

При чем контроль и основные полномочия за созданием, определение специфики, приоритетных отраслей за исключением тех, что указаны в законе отнесены именно полномочия местных советов, что, я считаю, очень важным... очень важной чертой этого закона, потому что мы имеем опыт как работала в Харькове свободная экономическая зона, где была создана при горисполкоме специальная комиссия, куда вошли специалисты, и они четко отслеживали то, как работала специальная экономическая зона. Мы подавали определенную отчетность. Поэтому накоплен уже позитивный опыт именно в машиностроении. И в Харькове был очень высокий процент, очень высокий процент осуществлений инвестиционных проектов в тот период, пока правительство в 2005 году своим бюджетом не отменило все свободные экономические зоны на Украине.

Предусмотрен минимальный размер инвестиций для новых предприятий. Предусмотрены критерии, которые, вокруг которых надо, безусловно, говорить. Критерии, что является необходимым условием для того, чтобы данные налоговые льготы действовали для предприятий. Это увеличение заработной платы. Для действующих предприятий это минимальное число, это численность, это достижение параметров инвестиционного плана, который должен утвердить совет по специальным экономическим зонам, который будет утверждаться местными органами власти и так далее.

Вот коротко я постарался рассказать вам о сути данного законопроекта. Есть уже выкладки экспертного управления, есть выкладки министерства, Антимонопольного комитета. На мой взгляд, они очень плохо выдерживают критику. Потому что, когда говорится о том, что подобное инвестиционное стимулирование инвестиционной деятельности будет противоречить конкуренции, тогда мы никогда не внедрим инвестиционную деятельность.

Потому что те, кто попадает под определенный критерий, должен получить определенную льготу. Когда говорится о том, что это противоречит договору о госзакупках, приоритет, допустим, продукции, которая выпущена, это можно обсуждать, например. Какой процент при прочих равных и так далее, и так далее подлежит государственной поддержки, продукция, которая выпущена в специальных экономических зонах. Но за основу взят опыт Турции, Польши. Стран, где успешно внедрены подобные законопроекты именно на региональном уровне.

Безусловно, можно говорить о том, что какую-то небольшую контрольную функцию могут выполнять центральные органы власти. Они, кстати, здесь есть,

эти функции. Но не должна свободная экономическая зона зависеть от чиновников. Почему? Потому что в местных советах на сегодня наблюдаем палитру политических партий, они все должны проголосовать и в состав в комиссию войдут их представители, и на местном уровне все это достаточно прозрачно и видно чем занимается эта свободная экономическая зона, какой она вид деятельности ведет и так далее.

Я считаю, что это более, и авторы законопроекта считали, что это более прозрачный механизм создания, чем получение дозволів в министерстве соответствующем, решение Кабинета Министров. Мы все уже это проходили, это не работает в нашей стране. Это все за собой сразу тянет коррупцию. Именно местная власть заинтересована, а это основная суть закона, именно местная власть больше всех заинтересована в том, чтобы на данной территории появились новые рабочие места и развивались традиционные для этой территории, там есть условия компетенции, отрасли промышленности, которой дадут экономический толчок подобным зонам.

Вот основной какбы принцип, который заложен. Если у коллег есть вопросы, я готов на них ответить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анатолій Мусійович.

Чи є питання якісь, коментарі у колег? Чи встигли прочитати законопроект?

_____ . Чесно кажучи, не дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну дивіться, давайте ми обговоримо, позадаємо питання, а завтра ми винесемо на комітет, оскільки зараз кворуму немає, не знаю, чи буде хтось ще з колег. Тому в будь-якому разі, да.

Тоді я скажу свою думку.

По-перше, я вважаю, і сама ідея законопроекту надзвичайно правильна. Тобто стимулювання розвитку економіки, тим більше, з акцентом на регіональний розвиток, на мою думку, це є на сьогодні критично важливим і якраз цей законопроект, він відноситься до такого цілого класу, скажімо, стимулюючих інструментів, як індустріальні парки, вільні економічні зони і інші механізми стимулюючі локальні, якими, на жаль, Україна не користується в тому числі через негативний досвід роботи вільних економічних зон, який був, скажімо так, спалюваний насправді, бо замість того, щоб ліквідувати ту вільну економічну зону, де відбувалось зловживання, ліквідували повністю всі вільні економічні зони і це, взагалі, тільки що не матюк, якийсь в Україні. Так, хоча

крызь це ы в Туреччині, і в Китаї, і Малайзії, і в Польщі і так далі. Це, взагалі, стандарт, яким залучають інвестиції і інвестиційний магніт, так. Значить, але тут я хотів би одразу наголосити на тих питаннях, які у мене виникли, так. І звернути увагу: і авторів законопроекту і експертної групи, що, безумовно, вони потребуватимуть дуже ретельного врегулювання для того, щоб цей законопроект міг бути прийняти в залі Верховної Ради, для того, щоб він ну, міг потім запрацювати, так. Ну, декілька таких найбільших питань, якщо казати, взагалі, про принципи. От мені дуже сподобалося, Анатолій Мусійович, те, що минулого разу на комітеті казали, що нам надзвичайно важливо проговорити ті принципи на яких ми стоїмо і з яких ми йдемо для того, щоб потім те чи інше законодавство під ті призми розглядати, так.

От я вважаю, що для того, щоб наша позиція була сильною і ми могли, скажімо, подолати такий супротив неоліберальний і в тому числі Міністерство фінансів, традиційний, да, Міністерство економіки, на жаль, і так далі. Тому маємо декілька для себе таких констант випрацювати.

Значить, ну, по-перше, найболючіше питання для будь-якого законопроекту подібного класу, чи створює він хоча би потенційний ризик вимивання податкової бази, так. Значить, чому ми на нього маємо собі абсолютно чітко відповісти причому не просто там понятійно чи ми один одному повірили на комітеті, так. А відповісти через такий жорсткий стрестест, і якщо не відповідає, то відповідно міняти ці норми в законі. Чому? Тому що, коли, наприклад, мова йде про ті ж індустріальні парки, там все просто – це гринфолд-проект тому там ну, не потрібна жодна аргументація додатково. Тому що сам Закон про індустріальні парки він передбачає, що індустріальний парк може бути створений тільки на території, де немає цілісного майнового комплексу. Відповідно будь-який закид на нашу адресу, скажімо, там Міністерства фінансів чи Міністерства економіки він одразу відбивається, оскільки не має потенційного ризику вимивання податкової бази. Тобто є гола земельна ділянка, де немає нічого, так. Тобто просто там немає, там немає виробництва, немає робочих місць, немає існуючої податкової бази. Тому будь-які тимчасові фіскальні стимули на цій території, вони є абсолютно виправданими, оскільки для держави це опціон, може бути плюс – більше, менше, але мінуса не може бути математично. Да? Те, що стосується законодавства ну, безумовно, ми не маємо тільки займатися, ну, скажімо, новими виробництвами, стимулами для нових виробництв, ми маємо подивитися, як ми можемо стимулювати існуюче виробництво, їх модернізацію, розширення і так далі, і так далі, да. І саме цей законопроект, він, в тому числі, цій меті, наскільки я розумію, теж має таку мету. Тому якщо говорити про це, то дуже нам треба разом, спільно побачити, яким чином ми зможемо забезпечити таку систему жорстку там контролю, звітності, доказову базу для того, щоб показати і розграничити оцю існуючу податкову базу, да, і ту нову, яка створюється завдяки податковим стимулам, які ми пропонуємо.

Бо якщо ми з вами не зможемо на рівні оцього пакету законопроектів показати дуже чітко, що от дивіться, сьогодні є існуюче підприємство, воно

працює в таких обсягах, в таких там податкових параметрах і так далі, і так далі. Да. Одна справа, коли ми вводимо певні інвестиційні стимули на його там розширення, модернізацію і абсолютно чітко можемо показати, де ефект того розширення, модернізації, да, тобто додаткова там виручка, експорт, інвестиції і так далі, і так далі.

Тут, ну, на мій погляд, ми зможемо аргументувати. Якщо ж тільки ми будемо говорити про певну діяльність підприємства, ну, яке там, в принципі, в цілому відповідає певним критеріям, але ми будемо зачіпати вже існуючу податкову базу, яку воно сьогодні сплачує, да, і буде хоча би потенційний ризик того, що от, ну, воно буде менше сплачувати податки на існуючу діяльність через наше якби стимулювання, то, на мій погляд, це критично ускладнить прийняття такого законопроекту, його імплементацію в життя. Значить, це те, що стосується, ну, якби такого першого базового принципу.

Другий базовий принцип, мені здається, надзвичайно важливим, це стимулююча роль цього законопроекту щодо як стимулу для структурної перебудови економіки, тобто ми кажемо, що ми подібний інструментарій ми хочемо використати, щоб підняти переробну промисловість, да, тобто виробництво готової продукції з сировини. Тому нам тут прийдеться попрацювати дуже ретельно над уточненням, скажімо, тих переліків видів діяльності, оскільки, наприклад, там, ну, сьогодні в законопроекті забороненими до стимулювання є, наприклад, ІТ, але дозволена, наприклад, видобувна промисловість чи там виробництво горілки, тютюну і так далі. Тобто тут оцей сам перелік, да, він заслуговує на окрему величезну увагу. Знову-таки чому.

Тому що ми з цим вже стикалися, працюючи по двох законах. По закону, який ми з багатьма з вас спільно підписували по зняттю додаткового імпортного мита. Там конкретний перелік кодів. І там, ну, стільки ми списів поламали на тому, да? І це знову-таки той же законопроект по промислових майданчиках. Тобто види діяльності, це надзвичайно важлива штука.

Ще один момент, який кидається в очі, що це треба буде дуже ретельно, це буде, взагалі там має бути не підручник, це має бути така просто, ну, біблія прописана там з математичною точністю – процедури, механізми, форми, звітності, алгоритми їх контролю. Бо якщо, наприклад, ми на один і той самий орган місцевої влади залишимо функції і відбору інвестиційних проектів, і їх експертизи там, аудиту, і більш того, ще й контролю за діяльністю цих територій, то ми зможемо з вами прийти до того, що ми просто саму ідею можемо дискредитувати там протягом двох місяців. І потім ще десять років нам будуть розповідати якби про негативний досвід, так?

Є деякі питання, які є ще складнішими. І щодо яких треба шукати вихід. Це, наприклад, стосується самого набору преференцій, в тому числі, наприклад, такої важливої преференції, я надзвичайно її підтримую концептуально. Але треба думати, як її все-таки імплементувати. Це щодо зниження єдиного

соціального внеску. Безумовно, це один з найбільших елементів навантаження на Фонд оплати праці і взагалі квазіподаткове навантаження підприємства.

Але я хочу зазначити, що такі спроби дуже правильні, дуже грамотні, дуже ретельно вивірені. Вони вже були зроблені по ІТ-індустрії декілька років назад. І вони були ветовані попереднім Президентом. Але займався тим та сама людина, яка працює зараз в Адміністрації нинішнього Президента. Тому ми маємо розуміти, що якби, ну.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А тут навіть не питання...

(Загальна дискусія)

Пане Борислав, тут наразі, я зараз завершую, шановні колеги.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, шановні колеги, насправді, якщо ми кажемо про стимулюючу роль, ми зараз не конкурентні, ні в порівнянні з Польщею, ні з Туреччиною, ні з іншими країнами, в тому числі по цьому податку. Бо, от дивіться, сукупне навантаження, навіть після тих змін до Податкового кодексу, які були прийняті, ну це на фонд оплати праці 40 відсотків, ми все одно не конкурентні. Тому створення певних таких осередків там, скажімо, стимулів економічного зростання, воно є обґрунтованим, але просто ми ж не маємо забувати попередній досвід і ми маємо розуміти, що є аргументи у супротивників, які стосуються там протиріччя Конституції, і так далі, і так далі.

Тобто я не до того, що нам це не треба вносити, я тільки до того, що ми це маємо опрацювати дуже ретельно, в тому числі врахуванням того якби досвіду, який був по аналогічних законопроектах в минулому. Ну і низка таких є якби питань, питань робочих, да. Ну я думаю, що це все, з цим всім можна і треба працювати.

Тому я хочу сказати, що я пропоную, щоб ми обговорили, завтра винесемо на комітет і особисто буду підтримувати цей законопроект і буду просити, щоб ми Анатолія Мусійовича вповноважили його готувати, брати робочу групу цю очолювати, готувати його і відповідно на перше і на друге читання.

_____ . ...на Погоджувальній раді, ми поставили перелік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безумовно, безумовно, а як же ж.

Анатолій Мусійович, прошу.

ГРШФЕЛЬД А.М. Я хотел сказать, что на самом деле основные положения того закона достаточно долго зрели и обсуждались, и с экспертной средой, и с различными ассоциациями товаропроизводителей, это не какие-то спонтанные нормы, которые вдруг раз и проявились. И подобные законопроекты, которые базировались на снижение налога на прибыль там, неуплата НДС, там еще, еще каких-то сбоев, они все потерпели фиаско. То есть понятно было, что нужны другие были механизмы, которые бы не допускали снижения налоговой базы. Мы исходили из того, что сегодня в страну не идут инвестиции, а обязательная норма надо 500 тысяч евро для иностранного инвестора 500 тысяч евро для отечественного инвестора. Эту планку можно поднять, это обсуждается. То есть, априори возникает этот процесс тогда, когда появляются инвестиции. Первое.

Второе. Принципиальный аспект, может быть, надо ввести экспертное заключение сделать 3-4 уполномоченных института, что эти продукты, которые выпускаются должны быть: а) модернизированы; б) новыми, которые выпускаются на этом предприятии. Но рынок на самом деле нам говорит о том, что эти продукты требуют, ну, востребованными, да, является норма.

Обязательно является увеличение в 2,5 раза фонда заработной платы на тех предприятиях, которые или окремих підрозділах, которые в существующих предприятиях, которые попадут под этот режим.

Я хочу сказать, что инвестиционный проект, который был именно на предприятии, которое входит в мою компанию оно... он был на существующем предприятии. И мы сегодня благодаря этому проекту в состоянии поставлять продукции на рынок Западной Европы, хотя он был, это специальные узлы подшипниковые для автомобильной промышленности. 26 миллионов долларов была сумма инвестиций. И все это был проект, я его защищал на специальной комиссии исполкома. За параметрами этого проекта, за величиной инвестиций, за этапами его отслеживали специалисты, в том числе налоговая, в том числе Налоговая служба приходила и смотрела, а сколько поступило инвестиций и, если какие-то есть отклонения от графика, здесь оно тоже сказано, то комиссия может прекратить проект, лишит льгот и так далее, и так далее. Поскольку налоговая и другие органы имеют соответствующие вертикали, то все это легко... а, как правило, это будет частное управление, там, крупных плательщиков и так далее, то все это может отслеживаться и через

соответствующие уполномоченные структуры или Департамент экономики областного совета, там, или администрации, да, вышестоящими структурами.

Дальше. То, что касается... Поэтому, на наш взгляд, не является данный закон, можно об этом серьезно говорить, никак не будет вымывать деньги, никак не будет уменьшать оборотную базу.

То, что касается нагрузки на фонд заработной платы. Уважаемые коллеги, "китайское чудо" возникло только потому, что по всей цепочке добавленной стоимости производителю возмещали полностью все уплаченные налоги. И все расследования, которые были против китайских производителей, они были именно направлены на то, а сколько государство возместило стоимости этой продукции. И рост, который достиг Китай – 11 триллионов долларов, беднейшей страны было только на стимулирование. Если кто вывез за пределы эту продукцию в зависимости от уровня технологической переработки по цепочке специально экспортно-импортное агентство уполномоченное государством возмещали все налоги, в том числе от заработной платы.

_____. Экспортно-импортное... А у нас Национальный банк против того, чтобы сделать экспортно-импортное агентство.

ГРШФЕЛЬД А.М. Поэтому мы здесь просто заложили норму уменьшить на 50 процентов, понимая, что у нас это будет очень туго работать и подобный возвраты... в Китае расстреливали на площади, переполнены были тюрьмы, зоны и так далее чиновниками, которые пытались на этом деле как-то играть.

А мы здесь ввели простую норму: уменьшить на 50 процентов. Чтобы отчисления от фонда заработной платы были конкурентоспособными со странами... с той же Турцией и странами Восточной Европы, где существуют подобные зоны. В конце концов, нам нужно выиграть битву за инвестиции, не будет на Украине инвестиций, мы потеряем полностью остатки той индустрии, которая есть. Вот что вкладывалось.

Дальше. 1 тысяча 95 дней – три года налоговый вексель, ты привез оборудование, сегодня, что везут новое оборудование на Украину, никто не везет. Сейчас заставляют, заплатит НДС, вот это минимальную таможенную пошлину НДС сразу на этом самом, то есть человек инвестирует, тут же должен свои инвестиции обложить налогом государство...

Что предлагается? Выписать налоговый вексель, что ты обязан заплатить этот НДС, но гасить его на протяжении трех лет. Почему мы аграриям давали эту льготу по НДС, почему мы не даем машиностроению, которая создает и генерирует гораздо больше в добавленную стоимость, чем аграрный сектор. И в чем здесь крамола? Разве мы вымываем налоговую базу? Мы ее создаем, новую

налоговую базу, тем, что стимулируем ввоз инвестиций, технологий на территорию Украины и создание новых здесь продуктов, имея достаточно высокообразованных людей, квалифицированный инженерный персонал, который в состоянии здесь это производить и на который государство потратило деньги.

Поэтому вокруг каждой нормы, да, есть там небольшие, абсолютно я согласен с Виктором Валериевичем, технические правки, вокруг которых, как и в любом законе, можно говорить, докорректировать их и так далее. Но то, что касается вот основных механизмов, это ускоренная амортизация, то есть ты инвестировал, ты тем самым занижаешь свою налоговую базу по налогу на прибыль тем, что ускоренно амортизируешь свои инвестиции. А разве не так построена вся экономика в странах уже Западной Европы, где в конце годовой отчетности вновь построенный офис тут же списывают на затраты?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Мусійович. Я хочу сказати, що все, що ви кажете, ну, я, наприклад, на 100 відсотків згоден. Єдине, що я хочу наголосити, от якби ви подивіться трошки з іншого боку, бо от з цим законом, повірте мені, дуже непростий шлях. Чому? От ви кажете про ті стимули, які необхідні, про їх обґрунтованість – та повністю згоден, нема питань, це ми показуємо по будь-якій країні, що там такий і більші стимули працюють. Я наголошую на тому, що ми маємо настільки тут ретельно прописати процедури адміністрування звітності, контролю, унеможливлення зловживання, врахувати ті підводні камені, ті рифи, на які вже напоролися аналогічні чудові човни, які йшли по ІТ-індустрії, інше. І з урахуванням цього, ну, допрацьовувати його. Тому оскільки розгляд у першому читанні передбачає, ми тут завжди з паном Нечаєвим сперечаємося, да, значить, передбачає погодження з моделлю законопроекту. А не передбачає погодження з остаточним текстом, то я вважаю, що, безумовно, ми можемо в першому читанні його підтримати. Але я просто застерігаю від ейфорії того, що між першим і другим читанням без того, щоб переписати суттєво, це навіть не технічні, от в чому, Анатолій Мусійович, ці правки, вони не є не технічні, вони є змістовні комплексні і такі, які або нам дадуть можливість дійти до фінішу, да, або ми самі себе тут, ну, знаєте, самі себе тут вмовимо, да, що це по суті самих стимулів відповідає світовій практиці і цікаво звучить, але якщо ми десь допустимо хоч малесеньку лазейку в адмініструванні, то все, ми припливемо. Більш того, от ви навіть, ну хто б сперечався, що треба знижувати ЄСВ, при чому, наприклад, для нових інвестицій, при чому тимчасово і так далі. Але слухайте, ну я мав вже спілкування з адміністрацією не одного Президента з цього приводу і я знаю тих людей, які там працюють і як вони будуть дивитися що писати.

Тому нам треба якби робити поправку на реальний світ і думати, разом радитися як зробити, щоб це запрацювало.

Борислав Соломонович, прошу.

РОЗЕНБЛАТ Б.С. Я думаю, що тут, без сумніву, немає жодної людини, яка б не підтримала взагалі не тільки машинобудування, а взагалі, там, будемо казати, важке, там, середнє... промисловість нашої країни, тому що ми вже звикли, що після розпаду Радянського Союзу все було повністю на... направлено на ринки, на базари, на легку промисловість, на піщеву промисловість, на аптеки на кожному, не знаю, вулиці, углу і там де завгодно. але питання в тому, що ми втрачаємо і зараз, у зв'язку з цими військовими подіями, втрачаємо велику кількість машинобудівних підприємств, які розташовані в Донецькій і Луганській області, і взагалі, саме найважливіше, ми втрачаємо потенціал. Сьогодні даже це питання профтехосвіти, яка сьогодні там, з горем пополам ми знайшли можливість сьогодні от бюджет, який ми прийняли 1,8 мільярдів гривень на підтримку, вона якимось чином все-таки буде допомагати.

Але питання і іншому. Тут кажуть про податки. Знаєте в нашій країні не питання в процентних відношеннях і процентних ставках, податків, у нас взагалі проблема країни в адмініструванні податків. З чого нараховуються податки? Яким чином потім адмініструються і як вони взимаються в бюджет?

І от зараз я просто хочу до вас, Віктор Валерійович, звернутися перш за все. Про те, що ми повинні зараз з пані Южаніною разом, поки пишеться цей закон 3357 і там вносяться правки, поки що він не прийнятий, ви повинні це врахувати і от ці всі норми, які тут сказав Анатолій Мусійович, дуже важливо сьогодні і це треба прописати якомога більше, щоб це дійсно у нас воно було в законі і адміністрування цього, і всього іншого, тому що ми без цього просто не справимося.

Ми можемо що завгодно робити: знижуват в 2 рази, в 3 рази, але якщо дійсно приходить податкова, тут я, каже, ачу, тут – я не бачу", ми знаємо тут всі наші проблеми, всіх підприємців, всіх промисловців, які сьогодні працюють в країні. Ми повинні раз і назавжди покласти край.

Проект, ну, підтримується, ну, я ж просто знаю як тут можуть не підняти руку. Може пані Кужель приїде ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Борислав Соломонович, дякую.

Дмитрій Миколайович Олійник, будь ласка.

ОЛІЙНИК Д.М. Да, дякую. Віктор Іванович, ви абсолютно чітко визначили ті ризики, які можливі при прийнятті і при реалізації цього законопроекту. І дійсно ми як експертна група сразу їх виписали.

Перший формат. Ми повинні дати відповідь, що до діючого бюджету цей законопроект і його реалізація вони будуть мати відношення. І, нам здається, в рамках цього законопроекту ця відповідь є і вона звучить дуже просто: "Додаткові інвестиції, додаткові робочі місця, в тому числі щодо ЄСВ". І, наприклад, під час довготривалих поїздок по регіонах, коли ми як експертна група презентували всі ці ідеї – ми були в Харкові, на Волині, в Одесі, в Черкасах, в Сєвєродонецьку – ми збирали різні регіони, в тому числі, до речі, в жовтні місяці ми презентували перед практично всім складом Міністерства економіки, 3 заступники, там, штук 4 чи 5 керівників департаментів і так далі, і так далі.

Ми закладали прогнозно всі ці проблемні питання, які нам будуть потенційні опоненти задавати. Тому нові робочі місця – це та відповідь щодо ризику по ЄСВ, недіючі і в тому числі частина відповіді на запитання, звичайно, грінфілд – простіше створити і дати відповідь, а як розділити ризики. Але, коли ми поїздили по регіонах, ми зрозуміли, що для діючого бізнесу, коли ми тільки нові інвестиції і нові площадки впишемо, це буде неконкурентне середовище, ми створимо такий ризик, коли фактично ще здорове підприємство, яке тимчасово, в тому числі щодо поганого адміністрування по діючому законодавству попало в тимчасову проблему, ми його штучно знищимо.

Тому якраз і ця відповідь є на запитання, як створити правильне конкурентне середовище. До речі, у нас презентація називається: "Як виграти боротьбу за ..... Україну". І точно ми як експертна група проїхали і по Польщі, і по Словаччині, і по Туреччині, де ключові тези цього законопроекту було закладено той досвід країн, які позитивно вже його використали.

Буквально декілька, як на мене, вбивчих цифр Держстату щодо капітальних інвестицій: 8-й рік – 51,7, практично щороку по 5-7 мільярдів інвестицій впадає, 14-й рік – 16,4, немає ще даних Держстату за цей рік, квартал – 8,3. Ми очікуємо, що більше 10 не буде. Практично, якщо ми не зробимо радикальні дії в конкурентному, глобальному світі для того, щоб показати, що ми країна, яка шанує інвестора, нам дуже важко буде відповісти на запитання: як виграти боротьбу за інвестиції?

Щодо податкових пільг і того, що при такому адмініструванні вже регулювати нема чого. Чому амортизація і чому колеги з європейських країн, в тому числі, йшли на амортизацію? Тому що це пряма довіра до, вірніше, це запитання і відповідь на: є довіра до нас, як країни чи немає? Якщо на даному етапі немає, то не через систему пільг, наприклад, на податок на прибуток чи інший, а через систему амортизації держава вже інвестору говорить: в момент, коли ти інвестував свої кошти в виробництво, зробив капітальні витрати, ми признаємо, що, в принципі, все це є витрати. І це хороша відповідь для потенційних інвесторів на запитання: як відновити довіру? Як поміняти тренд падіння інвестицій на, знову ж таки, повернення інвестицій?

І ще один момент, я абсолютно з вами згоден щодо формату ризиків корупційності і запитання, яке ви абсолютно чітко ставили щодо пріоритетів по

галузям. І дійсно, в діючому законодавстві форма преференцій для окремих галузей виписана таким чином, яким треба давати нову відповідь, а ми з вами абсолютно згодні в тому і та відповідь, яка була негативна в форматах ..... 2000-2008 року щодо Харкова, Соломонова і так далі, і тому подібне, вона тут дана. Тут торгівельна діяльність, там, де окорочка так звані, вона тут передбачена як виключення.

Щодо корупції, ми впевнені по поїздкам по регіонам, що субсидіарність і конкуренція між сусідніми регіонами приведе до того, ну, хтось захоче інвестори сказати, що я тебе включу в реєстр і так далі, і тому подібне. Але ти мені щось дай. Інвестор він дуже швидкий на прийняття рішень. І площадок для того, щоб в Україні вибирати, куди інвестувати, дуже багато і тоді, вибачаюсь, буде видно чи місцева влада вона сприяє інвестиціям чи не сприяє.

Тому у нас є абсолютно чітка презентація, яка практично дає всі відповіді, на які ви поставили. Ми їх розуміємо, ми знаємо, що нам нашим контрагентам з цієї сторони, наприклад, Міністерство фінансів воно мабуть має право ставити табличку напроти, грошей немає. У нас є відповідь, ми не хочемо ваших грошей, ми даємо відповідь, як державі знайти додаткові інвестиції і ще кошти для державного бюджету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Миколайович.

Ну, по-перше, хочу наголосити, що ми з вами великі одностудці. І от, взагалі, для колег хочу сказати так, що той план розвитку, який ви підготували, так, я читав з величезним задоволенням і побачив там скільки практичних інструментів, які ми з вами затвердили в промисловій моделі нашого комітету, ще на початку нашої діяльності, так. От подивіться, які ми з вами інструменти там затвердили як складові, так, значить: експертно-кредитне агентство, є. Так, значить, державний банк розвитку – є, індустріальні парки є, державне приватне партнерство, є. Значить, агентство підтримки малого бізнесу є і у вас там ще додатково агентства залучені інвестиції ..... (назва англійською мовою) точно, ми з точки зору інституційного середовища і так далі ми однаково це бачимо. Бо цей не дивно, бо це ж на базі практичного досвіду, це ж не те, що ми там сіли і щось видумуємо. Ми подивилися Польщу, Малайзію, Туреччину, Китай інші країни, взяли краще синтезували і так само. Тому це дуже імпонує. Я ще раз хочу наголосити, що колеги свою думку скажуть, що мені дуже імпонує ця ідея, щодо екстериторіального механізму стимулювання інвестицій, які є комплементарним, скажімо, зі стимулюванням грінфілд-проектів так, бо знову ж таки, ми розуміємо чітко, що є декілька складових, так. Є грінфілд-проекту воно покривається індустріальними парками, є баунфілд-проекти і ми маємо тут мати відповідь, ця відповідь концептуально дуже імпонує.

Але я ще раз хочу наголосити, що для того, щоб це було прийнято Верховною Радою і потім запрацювала, і потім авторів, значить, не звинуватили

в тому, що щось було зроблено не так і ідея дискредитована, що, скажімо, механізми імплементації цієї ідеї законодавчо, вони потребують кардинального доопрацювання стрес-тестінгу і нам заздалегідь треба мапу прокладати таку взагалі того курсу, який ми маємо пройти до підпису Президента, да, ця мапа, вона має бути дуже детальна, з розумінням всі ж тих ризиків, з проведенням відповідних, скажімо, десь круглих столів, десь якихось експертних консультацій і так далі, і так далі, що це не просто, просто хочу наголосити, що за моїм невеличким досвідом, але це не просто технічна робота, декілька слів уточнити, і якби, і воно саме собою не рассосется. То це точно правильний шлях, але це дуже складний шлях, ми маємо це просто розуміти об'єктивно на старті, щоб...

Прошу, прошу.

_____ . Я прошу прощення, чтобы не повторяться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Включить, будь ласка, мікрофон.

_____ . Чтобы не повторяться, хочу сказать, что вместе с нами, практиками, над законопроектом работал научно-исследовательский институт юридического... Как называется?

_____ . *(Не чути)*

_____ . Академия правовых наук, который выписывал нормы с точки зрения права формирования самих этих органов руководства этими будущими анклавами, да, развития бизнеса.

Но с точки зрения экономической, я хочу сказать следующее. Мы базировались на действующем законодательстве Украины и мы дописывали только права и обязанности местных советов к тому, что уже существует. У нас существует Закон в Украине "Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць", от туда мы взяли вексели, которые сегодня существуют на таможеню по НДС, единственное, мы продлили срок действия этого векселя, от туда мы взяли таможенные пошлинные освобождения, она сегодня уже все освобождены все от таможенных пошлин, мы даже сузили тот закон и говорим, что на сырье и

материалы, даже импортное, даже того, которого нет в Украине, мы не применяем, а только для оборудования нового.

Мы взяли, единственная льгота, которая стоит, может быть с первого взгляда, выше, это 50 процентов понижение фонда социального страхования, на самом деле в законе стоит прямая дотация за создание новых рабочих мест из Фонда социального, ну, социальной защиты прямая дотация. Вместо прямой дотации мы ставим просто уменьшение. Потому что никто не верит в Украине в выполнение государством своих обязанностей выделить эту дотацию.

Что касается, продлили срок оборота векселя НДС на таможне. На самом деле государство, не вымывается у государства никаких денег. Потому что все инвесторы, заплатившие НДС на таможне, по новому налоговому правилу мы считали, через 60 дней должны этот НДС вернуть. Потому что у всех инвесторов получается отрицательное значение НДС и в любом случае будет возврат через 60 дней. И могут только, вот, я сегодня читала Минэкономики замечание, что вымывание денег идет из бюджета.

Но, если допустить, что страна будет работать, как и раньше. И возврат НДС инвесторам не будет осуществляться через 60 дней, как он положен по закону, ну, тогда риски у государства есть. Если же государство будет выполнять законодательство Украины, то не только не будет риска, а наоборот, мы будем создавать новые рабочие места, по которым будем получать новые доходы.

И здесь это все прописано. Что льгота социального фонда только на дополнительные рабочие места. Проект работы, только если растет численность на действующем предприятии. Нельзя так, чтобы один участок свернуть, а новый развернуть. То есть надо выдержать плюс численность. Проект работает, если плюс доход в сопоставимых цифрах идет, а не минус.

То есть все риски, о которых вы говорите, этих первых рисков тут нет. Возможно, риски есть несколько другого. Мы добавляем сюда местное самоуправление. И вот именно от местного самоуправления мы хотим льгот в первую очередь. Каких?

Убрать 10 процентов в фонд развития города для вхождения туда нового развивающегося предприятия либо реорганизации действующего предприятия. Мы первоначально прописывали льготу на землю, в настоящее время убрали и оставили только право местных советов установить такую льготу. А дальше они пускай конкурируют между собой, устанавливают или нет. Но единственное требование: освободить от 10 процентов или предоставить инфраструктуру, да, по сути, для вхождения бизнеса в регион, вот это прописано. И если Минэкономики соглашался с преференциями, которые должны дать местные органы власти, вот, с Дмитрием Николаевичем слушали Минэкономики, то местные органы власти соглашаются с преференциями, которые должны дать Минэкономики, говорят: а вот фонд развития – надо все-таки подумать.

Так мне кажется, что это в первые законопроект работает на идею, ну, скажем так, привлечения региона к решениям общегосударственных задач.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Людмила Василівна, дякую.

Надзвичайно важливо, дійсно, щоб ми децентралізацію розуміли не просто як перекласти на місця, скажімо, певні податки, а реальна передача повноважень, важелів наповнення бюджету, важелів залучення інвестицій, створення робочих місць.

Я просто хотів тут все-таки наголосити, да. Я не буду йти в деталі, але щоб, ну, щоб ви розуміли підводну частину цього айсбергу, да. О коли ми кажемо, наприклад, про зменшення на 50 відсотків ЄСВ, що це за собою тягне з практичної точки зору. Чому я про це кажу? Тому що ми це проходили з ІТ-індустрією і ми з цим стикалися, значить, ну, починаю чи від Міністерства юстиції, закінчуючи Адміністрацією Президента, да, в чому була проблема? Значить, аргументи були щодо антиконституційності, тобто це навіть не було питання там, ну, скажімо, вимивання. Це цілий пласт є таких аргументів, які треба задалегідь відпрацьовувати. Значить, друге, коли то робилося, то це робилося настільки глибоко і системно, що тоді окремий тільки робили законопроект щодо того, що, добре, ми знизили на 50 відсотків ЄСВ на вході, так, але для того, щоб зняти хоча би частину ризиків неконституційності, то робили так, що це тільки за персональною заявою кожного працівника, вдумайтесь, бо роботодавець не може за працівника вирішити, що той буде пенсію в 2 рази отримувати. Більше того, навіть якщо ви зменшуєте от так, як поправка в законі, а от ви кажете, 50 відсотків ЄСВ, то це якщо не робити окремий закон, який буде врегульовувати, а як ці 50 відсотків, що залишаються розподіляються, бо це не тривіальна штука. Тобто ви знизили на 50 відсотків вхід, але вихід хтось має покривати. Тобто має бути окремий закон, який як у Білорусії тоді врегульовує, що ти менше заплатив ЄСВ на вході, ти тоді погоджуєшся, що ти менше отримуєш пенсію, це людина має знати з самого старту. Я працюю на заводі, який стимулюється, тоді я отримую менше пенсію, більше того, тоді я на це маю йти свідомо. А якщо я маю на це йти свідомо, то я маю подавати відповідно встановленою формою заяву. Розумієте. Тобто тут дуже складний механізм.

Тому я ще раз хотів би вас просто ну, застерегти від розуміння, що це якби проста тема, тому що знизимо зараз на 50 відсотків ЄСВ і інвестиції підуть. Ну, по-перше, щоб ми тільки це змогли зробити, прийняти, так ну нам треба буде оцей досвід, про який я казав, а ЄСВ це тільки одне з них питання, так.

Тому ще раз, я хочу, щоб ви мене правильно почули, що немає жодного скепсису, у мене навпаки, повний ентузіазм щодо тих стимулів, які ви тут зазначили. А я, взагалі, вважаю, що їх ще треба посилювати. Але щодо пошуку механізмів їх імплементації, от тут я вважаю, що поки пройдена дуже невелика

частину шляху і нам це, я сподіваюсь, ми законопроект у першому читанні підтримаємо і розпочнемо цей непростий шлях.

РОЗЕНБЛАТ Б.С. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми його зараз обговорюємо, Борислав Соломонович, це 3544 законопроект Анатолія Мусійовича... *(Шум у залі)* Ні-ні... в комітеті, в комітеті і будемо рухати в зал на розгляд.

Тому, шановні колеги, може в когось якісь є ще додаткові пропозиції.

Прошу, Сергій Іванович Кіраль.

КІРАЛЬ С.І. Дозвольте...

Я чесно скажу, що я не мав можливості ознайомитись, але так перечитавши висновки експертів і коротко пробігши по висновку ГНЕУ абсолютно підтримую всіх колег. І дуже приємно, що такі ініціативи з'являються, тому що в принципі потреба назріла, наскільки я розумію, що ми тільки завтра будемо на комітеті розглядати там з десятків законопроектів, але таких точково прив'язаних до окремих регіонів чи областей, чи районів...

_____ . Ми вже розглядали...

КІРАЛЬ С.І. Вже розглядали... щоб воно у нас не з'являлося постійно такого конвеєру мати рамковий законопроект, тим більше, який відносить на рівень місцевого самоврядування основний багаж прийняття рішення дуже добрий. Звичайно, тут перше, що кинулося в очі, це, можливо, якась і це в ГНЕУ у висновку теж визначено певні... необхідність в певних уточненнях в розмежуванні повноважень між місцевими органами влади і центральними органами влади. Ну, це стосується тих самих визначення пільг, призначення їх, адміністрування. І оцих два державних реєстри для мене не до кінця зрозуміло. Якщо рішення приймається на рівні міста, а державні... вносяться проекти до державних реєстрів знову ж таки як вони будуть між собою взаємодіяти. І я би тут теж хотів сказати, що, насправді, не ці навіть ініціативи на сьогодні є ключовими для того, щоб до нас прийшли інвестори. Змого власного досвіду і спілкування з інвесторами це глобально все-таки реформа судочинства нашого і прокурорсько-міліцейської системи. На жаль, поки інвестор не відчує себе

захищеним в наших судах, можливості захистити свої інтереси, які би закони і стимули, в тому числі податкові, ми не пропонували, нам буде дуже, дуже важко...

_____. *(Не чути)*

КІРАЛЬ С.І. О! От. Оце дуже, дуже важливо. Якщо ми плануємо надавати якісь державні гарантії от, це дуже... це навіть важливіше гарантувати йому його інвестицію ніж давати йому 50 відсотків ЕСВ чи інші речі.

Я би тут зосередився, можливо, навіть на іншому. І тут от сидить Оксана Гришкевич з Мінекономіки, не дасть збрехати, у нас була зустріч якраз з таким одним інвестором і з пані Ковалів, який сьогодні інвестує в індустріальні парки в Україні. І серед ключових таких переваг для інвесторів для того, щоб вони прийшли і інвестували 2 питання: це чіткість земельного питання. Тобто, щоб була зрозуміла і прозора, і швидка процедура оформлення власності на земельну ділянку, на якому він буде будувати це підприємство (завод) або інше, тому що сьогодні ця процедура дуже довга, корупційна і таке інше.

І друге питання - це мережі. Інфраструктура – це підключення до мереж. Якщо ми тільки оцих два питання вирішили, думаю, що ми би вже 50-60 відсотків отих бар'єрів, ще до реформи суддівсько-прокурорської системи, могли би вже познімати, це дуже, насправді, важливо.

Але загалом абсолютно тільки "за", також готовий долучатися там до підготовки там, чи у вигляді поправок, чи якщо буде така позиція нової редакції до другого читання. Наприклад, я би запропонував навіть піти далі. Дивіться, як можна зробити, в рамках опрацювання системи оцінки ефективності діяльності такої території, визначаючи якійсь там, скажімо, план надходжень з податків, які ми маємо зібрати, чому би нам не застосувати принцип, який сьогодні ми застосовуємо до митниці, коли ми беремо ці надходження над планом, половину з них витрачаємо на будівництво, реконструкцію доріг? Чому ми, наприклад, не можемо сказати, що якщо ми ефективно спрацювали, залучили якісних інвесторів, вони платять податки, навіть з тими пільгами, які ми їм надали, над оцей план ми розподілимо їм у вигляді грантів на кожне нове створене місце, так як це сьогодні роблять поляки чи словаки, так. Десь від 3 до 5 тисяч доларів тупо у вигляді грантів платять інвестору за кожне нове створене місце, що фактично компенсує витрати роботодавця на пошук цього працівника, на його навчання, тому там іде певний 3, до 5 місяців, коли його продуктивність праці, звичайно, уже низька і це фактично збиток і так далі, і так далі. Тобто тут можна ще, я думаю, пошукати такі повищувати речі, які можна ще, ну, і уточнити ще в плані адміністрування і управління цими парками...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Анатолій Мусійович, включити мікрофончик.

ГРШФЕЛЬД А.М. Ми с Фонду зайнятості тратим колоссальніе деньгї. Да. Колоссальніе деньгї, вот когда Министерство экономики это пишеть, я вот думаю, что как люди, которые пришли делать реформы, стали ретроградами так быстро: место сидения определяет место имения. Тратим деньгї с Фонда занятости. Через границу – в Польше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ГРШФЕЛЬД А.М. ...платят несколько тысяч евро за создание нового места. Все, что мы предложили, всего лишь 50 процентов снижение ставки ЕСВ за новое рабочее место. Явно вы правы, что недостаточно даже радикальные меры предложили.

Еще очень важная вещь этого закона. В нем заложен некий механизм саморазвития, да? Смотрите. Может, плохой пример про Россию, да, но я считаю, что даже у своих оппонентов всегда нужно учиться многим полезным вещам. Что сегодня происходит в России, которая оказалась под санкциями, да? Они сегодня начинают развивать проекты частного-государственного партнерства, стимулировать отрасли, которые, они считают, должны быть: а) импортозамещающими; б) создать новые рабочие места.

Как только появляется инвестор, почему здесь заложена норма о том, что при государственных закупках он должен иметь некий приоритет, да? Продукция, которая произведена в стране. Завтра государство смотрит, что оно создало 10-12 зон. Появилась такая-то, такая-то продукция, да, она на самом деле замещает эту продукцию импортную. Почему не создать частное-государственное партнерство, которое бы еще больше разогнало этот процесс?

Транспортное машиностроение. Зачем далеко ходить? Три с половиной миллиардов долларов Украина экспортировала продукции. Что может сегодня поднять эту отрасль? Крупнейшие государственные и частные предприятия или частные-государственные предприятия. "Азовмаш" тот же, "Электротяжмаш" и так далее, "Крюковский вагонный завод" и так далее. Сотни тысяч людей, на них металлургия задействована и так далее.

Мы сегодня, эта отрасль никогда не перейдет в новую фазу, если не будет там частного-государственного партнерства, основанного именно на создании новой продукции, которую с помощью государства можно поддержать год-два

для того, чтобы она стала конкурентоспособной и вышла на новые рынки. На старые мы уже не вернемся.

Поэтому такой закон закладывает основу для частного-государственного партнерства, для того, чтобы мы с вами сегодня, это необходимое звено, цепочка законов, которые создали бы принципиально другой инвестиционный климат и заставили бы правительство думать иначе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно згоден, Анатолій Мусійович.

Дві хотів би позиції відзначити. По-перше, по тому, що ви щойно сказали, да? В принципі у світі існує дві основних моделі стимулювання, скажімо, повних видів діяльності, в тому числі промислової діяльності, да.

Перше. Це такі, можна сказати, податкові чи інші стимули або преференції, тобто певні особливості, які дозволяють підприємству у разі відповідності певним критеріям, тобто виконуєш певний вид діяльності, інвестуєш певні кошти, створюєш робочі місця, тоді ти певний час тимчасово створюєш... сплачуєш менше податки, да. Тобто це такий механізм, який дозволяє державі стартувати, ну, практично, там, з нуля. Тобто, умовно кажучи, чогось немає, держава віртуально відмовляється від частини податків, які наразі іншим чином взагалі би не були створені, якщо б вона не відмовилась, да, бо тоді не пройшла б інвестиція, не створилось це виробництво і так далі.

І другий підхід. Це пряме бюджетне датування. При чому, як правило, в світі ці 2 підходи інколи навіть використовуються одночасно. І тут от я хочу сказати, що я повністю підтримую саме такий перший підхід, який закладений і в цьому законі, і в пакеті по індустріальних парках, який передбачає відмову державу від певних податкових надходжень, умовну відмову. Тобто, якщо створюється щось додаткове за рахунок цих символів, то держава бере меншу частинку тимчасово, але таким чином вона створює більший піріг.

На жаль, в цьому питанні ми кардинально розходимося, скажімо, ну, з керівництвом, там, Адміністрації Президента, з тим же Дмитром Шимківим, який послідовно наполягає на тому, що вони, якщо і готові розглядати, то, наприклад, там, пряме бюджетне датування. Але в мене питання. По-перше, навіщо забирати в того нещасного підприємства, щоб потім віддавати назад? А, по-друге, не вдасться забрати – це раз, бо ніхто нічого не створить, ніхто не повірить державі.

А два. Навіть, якщо вдасться забрати, то питання навіщо потім в якомусь режимі розподіляти кому має йти та дотація чи субсидія в ручному режимі, коли оці стимули, вони працюють автоматично. Це автоматичні компенсатори, які абсолютно прозорі, абсолютно рамкові. Більш того, в нормах прямої дії на рівні закону можуть бути встановлені і, якщо ми з вами доведемо законопроект до того рівня, що там не буде куди сірничка вставити в питаннях процедур, там,

звітності, контролю, відповідальності і так далі, то, я вважаю, що це абсолютно ідеальна модель. От.

І щодо... Сергій Іванович, щодо того, що ви казали по судово-прокурорській системі. Ну, багато в чому з вами згоден. Але я б тут не переоцінював роль інституційного середовища, оскільки знов-таки практичний світовий досвід і мій невеликий досвід спілкування з інвесторами турецькими, китайськими і іншими, він свідчить про те, що, скажімо, коли Китай починав свій економічний стрибок, то в них були проблеми з інституційним середовищем не тільки в частині захисту, скажімо, інтелектуальної власності, а взагалі там не було захисту власності як такої. І вони взагалі йшли до того, що вони встановили дуже потужні податкові стимули, преференції, при чому тільки на окремих територіях, "прибрежних", скажімо, назвали це там, я не пам'ятаю, там були експертні промислові зони, ну це по суті ті самі, або СЕЗи, або індустріальні парки, або експертні промислові площадки, не важливо, як це називається, сутність одна – це локалізоване стимулювання певних видів діяльності.

Більше того, вони встановили ці податкові преференції дискримінаційні, бо вони їх дали тільки закордонним інвесторам, а вітчизняним не дали. Чому? Тому що таким чином вони забезпечили імпорт, по суті трансфер, і технології, і управлінського досвіду, і взагалі почали робити Китай відкритим для світової економіки.

Тому якби, ну як сказати, немає руху одностороннього такого, що як нам інколи закордонні радники нав'язують, що ви, мовляв, зробіть ідеальні інститути, да, там захисту права власності і так жалі, а потім до вас прийдуть інвестиції. А не може бідна країна, не може, вибачте, Гондурас чи Гонолулу зробити американські чи європейські стандарти захисту власності, бо люди такі бідні, бо якщо людина заробляє, заробітна платня в неї 100 доларів, то, вибачте, ви які закони не приймайте, антикорупційні чи якісь інші, але нічого не буде. Тому треба іти шляхом Китаю, Туреччини, Польщі, Малайзії, інших, які одночасно давали дуже потужні інвестиційні стимули, в тому числі податкові, в тому числі регуляторні, в тому числі тарифні для виробника на території власної країни, а одночасно покращували інституції. Бо інакше буде так, як в Грузії, наприклад, зробили радикальні інституційні реформи, вичистили корупцію, але питання: як може корупція не повернутися, коли люди бідні, коли товари імпорتنі, коли люди живуть в борг, коли вони живуть з власного городу. Тобто питання, ти можеш щось копіювати, воно тимчасово потримається, але якщо люди нічого не заробляють, а вони нічого не заробляють, тому що нічого не виробляють, вони просто виживають.

Тому якби тут дуже важливо, щоб ми не піддавалися там на таку неоліберальну риторику нав'язувану нам, скажімо, такими радниками не дуже проукраїнськими, а щоб ми розуміли чітко, що нам робити. Нам одночасно треба відроджувати виробництво, в тому числі через інвестиційні стимули.

Але, безумовно, разом з тим, ну, як би реформувати інституційну систему і суддівську, і поліцію, і так далі, і так далі. Я думаю, що це, ну, якби практика показує, що це єдиний практичний шлях.

Тому, шановні колеги, я дякую вам за таке інтелектуальне, змістовне обговорення. Пропоную, щоб ми завтра цей законопроект в першому розглянули на комітеті додатково до, значить, до тих питань, які в нас стоять, ну, і будемо рухатися, так.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для людей чи внутрішні?..

Так, Анатолій Мусійович, прошу.

ГРШФЕЛЬД А.М. Я, согласно нашего обсуждения на прошлом комитете, переговорил со своими коллегами, переговорил с губернаторами по поводу... губернатором по поводу организации выездного заседания. И обсуждение этого закона может быть предметом обсуждения с руководителями крупных предприятий. Мы телефонный обзвон провели, всем это очень интересно, актуально и так далее. И я считаю, что мы могли бы это дело готовить где-то на двадцатые числа марта, он уже пройдет обсуждение в комитете. Мы поговорим с другими комитетами Верховной Рады, и в Харькове прекрасная площадка для того, чтобы презентовать уже данный законопроект, сделать выездное заседание комитета. Подключится федерация работодателей, руководителей крупных предприятий пригласим и проведем такое, такой круглый стол в Харькове с экскурсией на предприятие, где можно будет посмотреть на примерах, как руководители крупных предприятий в разных отраслях видели бы применение данного законопроекта.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Анатолій Мусійович, давайте запросимо Міністерство економіки, запросимо профільні підрозділи виконавчої влади для того, щоби ми разом спільно поїхали, подивилися, обговорили, відчули реальне життя.

ГРШФЕЛЬД А.М. Только я прошу, чтобы мы определили там в течение... на завтра в повестку нам в "різне" включить, определили на какой день, чтобы

мы сообщили Министерству экономики, областной администрации, руководителям, общественным организациям....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да.

ГРШФЕЛЬД А.М. ... что мы будем проводить такое заседание комитета и уже организационно спланировать.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, домовились, Анатолій Мусійович.

ГРШФЕЛЬД А.М. Мы договорились вместо Дрогобыча посетит Харьков и заодно презентовать...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте поговоримо, може, ми додатково синхронізуємо, бо теж Максим Вікторович мав там певні пропозиції, в нас там ще спільні активності будуть з Комітетом палива і енергетики. Може ми також декілька питань сумістимо, наприклад, з цього законопроекту...

ГРШФЕЛЬД А.М. Хорошо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... спільних проектів з Комітетом ПЕК і будемо рухатись. Дякую.

Так, Дмитро Миколайович, прошу.

ОЛІЙНИК Д.М. *(Не чути)* ...інтереси національного бізнесу, національної економіки в цілому.

В грудні місяці в пакеті законопроектів податкових, бюджетних і так далі в Кодексі законів про працю пройшли зміни в частині мобілізованих працівників. Зміни прості: до... в минулому році мобілізований роботодавець оплачував йому середню зарплату, йому повертала держава; на сьогоднішній момент

роботодавець оплачує зарплату середню, і таким чином ми маємо нову нагрузку на бізнес. Це перша позиція.

Ми маємо пряму участь роботодавця, в тому числі іноземного в війні. Але це ще не все буде. Ну, наприклад, я по своєму підприємству одному, можу сказати, 15 мільйонів я зекономив на зменшення "Свобода", 5 мільйонів нагрузка буде на заробітну плату мобілізованих. Ну, для порівняння. Але ключове буде в іншому.

Конкретний приклад. В одному окопі на ..... сидить мій працівник, який отримує разом з оплатою, яку дає держава, в цілому 25 тисяч гривень і сидить контрактник, який в минулому році підписав контракт на те, що він буде служити в Збройних Силах, який отримує 8 тисяч гривень. І таким чином ми створюємо конфлікт, що ми професійну армію розрушимо. То єсть ми робимо нагрузку додаткову на роботодавця, ми розрушуємо армію і ще один момент.

На жаль, ми можемо прогнозувати, що знайдуться ті потенційно мобілізовані і потенційного роботодавці, які об'єднують зусилля і через військкомат корупційним чином домовляться, щоб не посилати мобілізованого.

Проект законопроекту дуже простий. Анатолію Мусійовичу ми скинули. Мені здається, що якби ви подивилися, ви б дійсно дуже ефективно допомогли національному бізнесу, роботодавцю в цій системі. Тому що, от, питання надзвичайно важливе.

Дякую.